

Fascismul între suveranism, naționalism și neoliberalism: o alianță toxică

Mișcarea Antifascistă Timișoara

2025

În lumea contemporană, unde crizele economice, sociale și climatice se adâncesc, ideologiile extreme reapar sub forme aparent inofensive, dar cu aceleași rădăcini autoritare și excluzioniste. Fascismul, o ideologie care a provocat războaie, genocid și suferință de neimaginat în ultimul secol, revine în discursuri populiste, mascându-se adesea în hainele „suveranismului” și ale „naționalismului” tradițional. Ce leagă însă fascismul de aceste curenți și, paradoxal, chiar de neoliberalismul împotriva căruia pare să vocifereze?

Naționalismul și fascismul: de la identitate la excludere

Naționalismul, care devine exclusivist, xenofob și superiorist, el devine o punte către fascism. Fascismul folosește naționalismul ca unealtă ideologică pentru a justifica supremația etnică, puritatea culturală și violența împotriva celor considerați „străini” sau „dușmani ai națiunii”. În acest context, patriotismul devine o mască pentru opresiune.

Suveranismul: un paravan pentru autoritarism

Așa-numitul „suveranism” contemporan, obsesia pentru controlul absolut asupra granițelor, legilor și deciziilor naționale este adesea invocat ca o formă de apărare împotriva globalizării și a „dictaturii Bruxelles-ului” sau a altor entități supranaționale. Însă în realitate, acest discurs servește deseori ca pretext pentru a ataca drepturile omului, justiția independentă și presa liberă. Fascismul se hrănește din acest suveranism de operetă, care invocă libertatea națională doar pentru a instaura dictatura internă.

Neoliberalismul: inamicul tăcut, aliatul indirect

Deși la suprafață fascismul și neoliberalismul par să se afle în opoziție, primul promovează controlul autoritar, celălalt dereglarea pieței, cele două pot coexista și chiar colaborează în practică. Neoliberalismul, cu obsesia lui pentru piața liberă, privatizare și dereglementare, a slăbit coeziunea socială și a adâncit inegalitățile. În haosul rezultat, fascismul promite „ordine”, „unitate” și „măreția pierdută”, prezentându-se ca o reacție la eșecurile sistemului. În realitate, fascismul protejează adesea marile interese economice și reprimă orice mișcare socială care amenință status quo-ul neoliberal.

O rezistență lucidă și solidară

Pentru a combate această alianță toxică, este necesar să înțelegem cum aceste ideologii, aparent diferite, se susțin reciproc. Antifascismul de astăzi înseamnă nu doar opoziția față de dictatură și violență, ci și față de inegalitate, excludere și manipulare. Înseamnă construirea unei societăți solidare, în care demnitatea umană, drepturile sociale și justiția colectivă nu sunt negociabile.

Biblioteca Anarhistă

Mișcarea Antifascistă Timișoara
Fascismul între suveranism, naționalism și neoliberalism: o alianță toxică
2025

ro.theanarchistlibrary.org